

Vážení a milí spoluobčané,

Původně jsem chtěla dnes navázat vyprávěním na předchozí díl, ale vzhledem k současné situaci na Ukrajině přeskočím těch pár století (vrátím se k nim někdy později) a zastavím se v období, kdy také naši předci museli čelit hrůzám války. Do doby, kdy se 1. světové válce říkalo jen velká, protože si nikdo neuměl představit, že to není válka poslední. Neválčilo se sice na našem území, ale troufnu si říct, že válka zasáhla do osudů každé rodiny – ať již přímo či nepřímo.

Pro Rakousko-Uhersko začala válka 28. července 1914 jejím vypovězením Srbsku jako odvetu za atentát na následníka trůnu Františka Ferdinanda d'Este.

O vyhlášení války a všeobecné mobilizaci se občané dozvěděli z Manifestu císaře Františka Josefa I. „Mým Národům“ v den vypuknutí války. V průběhu srpna se válka rozrostla v celoevropský a následně celosvětový konflikt. Monarchie, podporovaná Německem vyhlásila válku Rusku 6. srpna, druhého dne vypověděla Rakousku válku Černá Hora a 12. srpna tak učinili ruští spojenci Francie a Velká Británie. Počet českých mužů mobilizovaných ze zemí Koruny české do císařské armády bývá odhadován na 1,4 milionu, přičemž padnout ve válce mělo přibližně 140 000.

Část kroniky, týkající se 1. světové války, jsem se snažila dát dohromady ze zápisu pana Jana Bárty ve staré Pamětní knize Otína (str. 79 až 88), údajů na Pamětní desce vojnů farnosti uhřínovské padlých a zemřelých za světové války 1914 – 1918 umístěné v Kostele Povýšení sv. kříže v Uhřínově, kmenových listů vojáka, poslužných spisů a osobních karet legionářů některých vojáků z Otína, Pohořílek a Geršova, jenž se mi podařilo dohledat, z fotografií, které jsem měla k dispozici nebo mi byly zapůjčeny, ze vzpomínek pamětníků, zveřejněných na Netu (prohledala a pročetla jsem spoustu zajímavých stran) a vzpomínek našich nikoli pamětníků (tu dobu, kdy se bylo možné ještě někoho zeptat, jsme již propásli), ale jejich potomků, kteří vzpomínali alespoň na to, co doma zaslechli či co se v rodině dodnes traduje. I to stojí za zápis do naší obecní kroniky. Co mi stále chybí jsou fotografie, které doma jistě mnozí ještě jako vzpomínku na dědy či pradědy uchovávajíte. Myslím, že by bylo dobře, doplnit naše vyprávění i o fotografie. A tímto bych vás chtěla zase poprosit o spolupráci, aby i tato část naší kroniky byla co nejúplnější.

A teď, po tom dlouhém úvodu, už přidám pár ukázek z Historie obce Otín, léta 1914–1918.

## Odvody v Otíně

V době mobilizace byl v prezenční **službě ročník 1890, ročník 1891 a ročník 1892**. Kromě těchto mužů byli okamžikem mobilizace povoláni všichni záložníci – **ročníky 1882 až 1889** (32 až 25 let).

Dále byli do války povoláni domobrancí I. výzvy (**ročníky 1876–1881**, 38–33 let). V pásmu I. armádního sboru byli povoláni také vycvičení domobrancí II. výzvy (**ročníky 1872–1876**, 42–38 let). Z těch byly sestaveny domobranecké jednotky.

V tomto složení armáda vytáhla do pole.

Dále byli předčasně povoláni muži **ročníku 1893** (21 let), kteří měli nastoupit na vojnu na podzim a náhradní záložníci **ročníků 1882–1892** (32–22 let). Ti zůstali v kasárnách, kde začal jejich válečný výcvik. Počítalo se s nimi k doplnění ztrát.

**Z Otína museli narukovat:**

**Halámek Ludvik, rolník č. 6,**  
**Doležal František č. 5,**  
**Čermák Vincenc č. 9,**  
**Pacal Josef č. 12,**  
**Vala Stanislav č. 13,**  
**Barta Karel č. 17,**  
**Maštera Matěj č. 18** (byl propuštěn domů),  
**Maštera Leopold č. 18,**  
**Bartušek Jan č. 10,**  
**Slepička Jan č. 21 a**  
**Krčál Bedřich č. 25.**

Ve vojsku si tou dobou odbývali službu vojenskou: **Mrázek Leopold č. 2,**  
**Necid Antonín č. 8** jako jednoroční dobrovolník a **Prokop Rudolf č. 23.**

V září t. r. pak ještě následoval odvod do 42 roků a tu narukovali:

**Buda Jan č. 1, Jelinek Josef č. 11.**

Odvody dalších mužů pokračovaly celou válku – rozšiřovala se věková hranice až na 18–53 let a při opakovaných odvodech se snižovaly také nároky na uschopnění.

5. října odvedli z Otína čeledína z č. 17 E. Červeného z Černé a **Adolfa Necida,** kteří 25. října narukovali. V listopadu pak odvedli čeledína z čís. 18, pocházejícího z Kamenice.

28. února 1915 konal se v Meziříčí odvod 19 až 24letých z Votína a odvedli: **Doležala Josefa č. 5 a Studeného Bohuslava č. 20.**

5. července byl opět odvod domobranců do 42 let a odvedeni byli: **Hladík Vincenc z č. 14 Pacal Cyril a jeho syn Blažej z č. 3.** Vinc. Hladík, Pacal Cyril a Blažej narukovali v září, ale Hladíka pustili asi za měsíc domů.

V listopadu odvedli muže od 43–50 let stáří. Z Otína to byli: **Josef Studený č. 20, Antonín Necid č. 8, Josef Sysel č. 7 a osmnáctiletý Stanislav Doležal č. 5,** který musel narukovat ku konci listopadu, ale po dvou měsících jej propustili, co chybného na zrak. Necid a Sysel narukovali začátkem ledna 1916. Josef Studený narukoval do Jihlavy začátkem června 1916.

19. července 1916 šli k všeobecné prohlídce z Otína: **Vinc. Hladík č. 14 a Jindřich Pacal č. 12,** kteří byli odvedeni, **František Palas č. 4 a Jan Bartušek č. 10** byli propuštěni, Stanislav Doležal č. 5 musel jet do Brna k prohlídce. Odvody se prováděly každého půl roku a dříve již prohlédnuté ročníky byly znovu prohlíženy.

V únoru 1918 opět odváděli osmnáctileté, z Otína odvedli: **Karla Studeného č. 20 a Františka Pacalů č. 3,** avšak byli povoláni ještě k prohlídce do Brna. Pacala propustili, než Studený musel 25. února narukovat.

Myslím, že tento seznam není úplný a nerada bych, aby byl někdo opomenut. V databázích jsem našla ještě mezi vojáky z Otína:

**- Necida Josefa, Letmayera Jaroslava a Josefa, Františka Starého, Bohumila Švejdu a Leopolda Nožičku.** Snad je tím otínský seznam celý.

Geršovský seznam jsem dala také jakž takž dohromady celý, ale z pohořílských odvedenců jsem dohledala asi jen část. Pokud tedy máte cokoli na doplnění, ozvěte se. Stejně tak, pokud zde najdete nějaké chyby či nepřesnosti.

A teď další ukázka, tentokrát z naší rodinné kroniky. Dědeček mého muže – **Tomáš Jurkas z Geršova č.4** byl zařazen do k.k. **LFKR 13, batt.2 – Feldkanonenregiment**, tedy mezi dělostřelce. Prodělal výcvik v Brně, jehož součástí byla také jízda na skyjích. Fotografie z výcviku s pozdravem poslal sestře Žofii s tímto vysvětlením:

„Drahá sestro! Přijmi ode mě srdečný pozdrav. Pozdravuj dědouška a babičku. Zde ti zasílám fotografii. Jezdím na skyjích, pojedu z Brna pryč, kam to nevím, nejspíš do Sleska. Co jsou na tý kartě pojedou všichni. Se srdečným pozdravem tvůj bratr Tomáš.“ Foto je dokonce popsáno jmény ostatních: intendant Kříž, Hladký, Lajtnat, Jurkas, Stulik, Čech a datum je bohužel nečitelné – 3.ledna 1917.



Muži z Třebíčska, Novoměstska, okolí Velkého Meziříčí, Telče, Třeště a Jihlavy narukovali v první světové válce **k 81. pěšímu (jihlavskému) pluku**. Čekala je **cesta na východní frontu**, boje v Karpatech nebo bitva u Zborova... Hodně z těch našich sloužilo také **u 14. zeměbranceckého pěšího pluku**.

1. 8. 1914 se Jihlava díky mobilizaci záložníků proměnila ve velký vojenský tábor. Záložníci doplnili počty praporů pěšího pluku č. 81 a II. praporu zeměbraneckého pluku č. 14 na válečné stavy, kromě IV. praporu, který se s velitelem mrj. Victorem Budinerem nacházel v Bíleci.

Slavnostní přísaha se konala 2. srpna 1914 na náměstí a odtud mířily jednotky vlakem **na východ do Haliče**.

Jako první odjížděli z Jihlavy právě záložníci IV. praporu, po slavnostním nástupu 3. 8. 1914 na Hlavním náměstí. V pátek 7. 8. 1914 začaly Jihlavu opouštět další navagónované útvary...

**Do války však nerukovali jen muži.** Na jaře roku 1914 při klasifikaci koní byl kůň Ludvíka Halámka vzat do evidence a při mobilizaci musel být též odveden.

15. listopadu byla opět klasifikace koní a při ní odvedli Valům z č. 13. klisnu pětiletou, která byla hned vojsku dodaná.

19. února 1915 byla opět v Meziříčí klasifikace koní, odvedli Doležalovi č. 5 koně za 900 korun. 4. května 1917 byla opět klasifikace koní. Odvedli Bártům 8letou klisnu odhadnutou na 5600 korun.

*A to je pro dnešek vše, budou následovat další části: v zázemí, ve válce, ztráty, zajetí a legie, zahynuli ve válce a válečné hroby.*

Vaše kronikářka Mirka